

Makedonski nacionalisti eksploatisu strah od Haga

Author: [IWPR Balkans](#)

Kampanja protiv moguće haske optužnice za makedonskog ministra unutrasnjih poslova postala je, izgleda, sastavni deo predizborne kampanje.

U Makedoniji se razbuktava groznicava kampanja čiji je cilj da se spreči izručenje nacionalističkog ministra unutrasnjih poslova Ljuba Boskovskog Međunarodnom sudu za ratne zločine u Hagu. Ipak, mnogi smatraju da je ova kampanja više pokrenuta zbog predstojećih opstih izbora u septembru ove godine, a manje zbog realne opasnosti od Haga.

Unutrasnja makedonska revolucionarna organizacija - Demokratska partija za makedonsko nacionalno jedinstvo, VMRO-DPMNE, u istraživanjima javnog mnjenja beleži pad popularnosti. Verovatno je to razlog što se u javnosti Boskovski pokušava predstaviti kao heroj nacije, kako bi se poboljšale šanse vladajuće stranke na septembarskim izborima.

Ratni zločin koji se pripisuje Boskovskom odnosi se na incident od prošlog avgusta do koga je došlo posle okončanja sedmomesečnog oružanog sukoba između makedonskih vlasti i etničkih albanskih pobunjenika.

Incident se odigrao u selu Ljuboten, severno od Skoplja, gde su makedonske snage bezbednosti navodno ubile najmanje devet albanskih civila u znak odmazde za smrt osam makedonskih vojnika. Makedonske vlasti su tvrdile da su ubijeni Albanci bili ili gerilci, ili "nesrećne žrtve nastradale u unakrsnoj vatri", uprkos činjenici da je među njima bilo nekoliko lica preko 70 godina i jedno dete koje nije ni prohodalo.

Tuzioci Haskog tribunala prošle nedelje su zajedno sa makedonskim forenzičkim stručnjacima priveli kraju ekshumaciju 10 leševa u Ljubotenu. Zvanično saopštenje očekuje se posle autopsije.

Portparol Haskog tribunala Florans Artman je 22. aprila protestovala zbog pokušaja makedonskih vlasti da Boskovskog predstave kao nevinu žrtvu međunarodnog suda u Hagu. U intervjuu za skopski dnevni list "Utrinski vesnik", ona je izjavila da je još preuranjeno izjasnjavati se da li će protiv njega biti podignuta optužnica jer je istraga u toku.

Predstavnici opozicionog Socijaldemokratskog saveza Makedonije, SDSM, cinicno su prokomentarisali, "kako uopšte možemo izručiti 'brata Boskovskog' bilo kome, kada ga niko ne traži?" Generalni sekretar ove stranke Djordji Spasov je izjavio, "SDSM je takodje protiv izručenja Boskovskog Haskom tribunalu jer mi zelimo da se on krivicno goni i da mu se sudi ovde u Makedoniji."

Kampanja pristalica aktuelnog ministra unutrasnjih poslova dostigla je vrhunac u petak 26. aprila. Tada je na hiljade demonstranata iz citave zemlje autobusima pristiglo u Skoplje. Mahali su zastavama i skandirali, "Ne damo Ljubeta!", "Nema kompromisa sa teroristima", "Karla, idi na Kosovo", (misli se na glavnog tuzioca Haskog tribunala Karlu del Ponte). Organizatori su obećali ućesće 50.000 do 60.000 ljudi na protestnom skupu, ali ih se samo nekoliko hiljada pojavilo na mitingu.

Boskovski je započeo svoj govor sledecim recima: "Makedonija je veceras rekla svoje istorijsko NE! Makedonci su dokazali da neće klecati ili moliti bilo koje međunarodne... "U tom trenutku je njegove reci zaglusio ekstaticni huk odobravanja okupljenih gradjana. Slicne ovacije obeležile su i druge strastvene, patriotske izjave makedonskog ministra unutrasnjih poslova.

"Dosao sam ovde jer mi je muka od evropskih duplih standarda - dosta mi je diktata iz Brisela koji nalaze

sta treba da radimo", rekao je jedan Makedonac iz Strumice. "Gurnuli su nas u rat, a to nismo zaslužili, a sada bi oni koji su nas branili mogli završiti na optuženičkim klupama zbog navodnih ratnih zločina - to je potpuno nepošteno! Albancima bi trebalo suditi. To je sramota za Evropu".

Jedan međunarodni diplomata je navodno izjavio: "To nije ništa novo. Videli smo takve kampanje u Hrvatskoj, Srbiji i Bosni. Cilj je da se pokaže koliko je Boskovski popularan sto bi trebalo da zaplasi i odvraći međunarodnu zajednicu od pokušaja da ga pošalje u Hag".

Upadljivo je da nije bilo nijedne antialbanske izjave u govoru Ljubeta Boskovskog, kao ni i u komentarima njegovih pristalica. Postoje dva razloga za to. Prvo, VMRO-DPMNE i najuticajnija Demokratska partija Albanaca, DPA, obnovili su svoju staru koaliciju za predstojeće izbore. Drugo, neke zapadne diplomate su izjavile da su postigli dogovor sa glavnim strankama u Makedoniji da se ne pribegava zapaljivoj retorici o etničkim podelama tokom predizborne kampanje.

"Čudno je da se DPA hvali kako su dobili rat i oslobodili albansko stanovništvo dok u isto vreme VMRO-DPMNE tvrdi da je Ljube Boskovski oslobodilac Makedonije", prokomentarisao je Spasov.

Na poslednjoj konferenciji za štampu SDMS-a 26. aprila, ova stranka je tvrdila da je citava vladina i politička infrastruktura VMRO uplela svoje prste u kampanju protiv Haskog tribunala. "Članovi VMRO-a su se razmireli po unutrašnjosti i sastavljaju spiskove ljudi koje smatraju 'izdajnicima'. Prete im izbacivanjem sa posla ukoliko ne podrže Boskovskog", rekao je jedan zvaničnik SDSM-a.

Saso Ordanoski je urednik IWPR-a u Makedoniji.

Location: Kosovo

Focus: Balkans: Regional Reporting & Sustainable Training

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/makedonski-nacionalisti-eksploatisu-strah-od>